

ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Любчак І. С.

Актуальність теми дослідження. Спрямування державного бюджету на військово-промисловий комплекс в умовах воєнного стану, висуває більш жорстокі вимоги до системи формування дохідної частини бюджету. Вагомими постали питання щодо підвищення якісного рівня наповнення бюджету, як складової макроекономічної рівноваги.

Постановка проблеми. Визначення пріоритетних напрямів удосконалення системи формування доходів бюджету обґрунтовується потребою у забезпеченні наповнення бюджету, в першу чергу, задля покриття витрат спрямованих на оборону країни, фінансування соціальних виплат та відновлення національної економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика формування доходів державного бюджету в умовах трансформації економіки є досить поширеною. Зазначену проблематику досліджували такі зарубіжні та вітчизняні науковці: Баярді Д., Макнабб К., Лаффер А., Паглісі Р., Танзі В., Чугунов І., Луніна І., Мазаракі А., Канєва Т., Макогон В., Опарін В., Пасічний М., Нікітішин А. та інші.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Питання формування доходів бюджету в умовах воєнного стану актуалізуються, адже саме дохідна частина бюджету є базисом задля покриття витрат на оборону та безпеку країни, виплати соціальних гарантій населенню, забезпечення належного рівня життя. Обґрунтування пріоритетних напрямів удосконалення системи формування доходів є необхідним задля забезпечення соціально-економічної стабільності.

Постановка завдання, мети дослідження. Завдання дослідження є аналіз поточного стану формування дохідної частини бюджету. Мета дослідження – визначення пріоритетних напрямів удосконалення системи формування доходів бюджету.

Метод або методологію проведення дослідження. У ході дослідження було застосовано сукупність методів і підходів: системний, інституційний, структурний, порівняльний, факторний та логічний.

Викладення основного матеріалу (результати роботи). Проаналізовано сучасний стан формування доходів бюджету. Визначено пріоритетні напрями щодо удосконалення системи планування та виконання бюджетних доходів.

Галузь застосування результатів. Результати дослідження можуть бути використанні в процесі формування дохідної частини бюджету.

Висновки відповідно до статті. Доходи державного бюджету є фінансовою базою функціонування держави, що забезпечує економічну і соціальну стабільність та належний рівень життя населення країни. Запровадження воєнного стану зумовило переорієнтування бюджету на забезпечення оборони та безпеки. Відповідно до цього питання наповнення бюджету актуалізуються ще більше, адже фінансові ресурси, акумульовані в бюджеті є основою задля фінансування потреб військово-промислового комплексу. Тому пріоритетним напрямом удосконалення системи наповнення бюджету є створення відповідних умов для економічного розвитку країни.

Ключові слова: державний бюджет, фіскальна політика, інституційна бюджетна архітектура, доходи бюджету, податкове регулювання.

FORMATION OF STATE BUDGET INCOME IN THE CONDITIONS OF ECONOMIC TRANSFORMATION

Liubchak Iryna

Relevance of research topic. Directing the state budget to the military-industrial complex in the conditions of martial law makes more severe demands on the system of forming the revenue part of the budget. The question of increasing the quality level of filling the budget, as a component of macroeconomic balance, has become important.

Formulation of the problem. The identification of priority directions for improving the system of budget revenue generation is justified by the need to ensure the filling of the budget, first of all, in order to cover expenses aimed at the defense of the country, financing of social benefits and restoration of the national economy.

Analysis of recent research and publications. The problem of the formation of state budget revenues in the conditions of the transformation of the economy is quite widespread. The mentioned problems were studied by the following foreign and domestic scientists: Bayardi D., McNabb K., Laffer A., Paglisi R., Tanzi V., Chugunov I., Lunina I., Mazaraki A., Kaneva T., Makogon V., Oparin V., Pasichnyi M., Nikitishyn A. and others.

Selection of unexplored parts of the general problem. The question of the formation of budget revenues in the conditions of martial law is actualized, because it is the revenue part of the budget that is the basis for covering the costs of defense and security of the country, paying social guarantees to the population, and ensuring an adequate standard of living. The substantiation of the priority directions for improving the income generation system is necessary to ensure socio-economic stability.

Setting the task, the purpose of the study. The task of the research is to analyze the current state of the formation of the revenue part of the budget. The purpose of the study is to determine priority directions for improving the budget revenue generation system.

Method or methodology for conducting research. In the course of the research, a set of methods and approaches was applied: systemic, institutional, structural, comparative, factorial and logical.

Presentation of the main material (results of work). The current state of budget revenue formation is analyzed. The priority directions for improving the system of planning and execution of budget revenues have been determined.

The field of application of results. The results of the research can be used in the process of forming the revenue part of the budget.

Conclusions according to the article. The revenues of the state budget are the financial basis of the functioning of the state, which ensures economic and social stability and an adequate standard of living of the country's population. The introduction of martial law led to a reorientation of the budget to ensure defense and security. In accordance with this issue, the filling of the budget is updated even more, because the financial resources accumulated in the budget are the basis for financing the needs of the military-industrial complex. Therefore, the priority direction of improving the system of filling the budget is the creation of appropriate conditions for the economic development of the country.

Key words: state budget, fiscal policy, institutional budget architecture, budget revenues, tax regulation.

JEL Classification: E60, H21, H60, H72.

Актуальність теми дослідження. Бюджет займає провідне місце у фінансово-економічній системі держави, забезпечуючи макроекономічну рівновагу, створюючи умови задля подальшого розвитку економіки та сприяючи соціальним трансформаціям. Через політику формування доходів, бюджет є важливим інструментом забезпечення сталого економічного розвитку країни, при цьому зберігаючи стійкість бюджетної системи. Доходи державного бюджету є фінансовою базою функціонування держави, що забезпечує економічну і соціальну стабільність та належний рівень життя населення країни, з урахуванням пріоритетних напрямів подальшого соціально-економічного зростання, передбачених середньостроковими та довгостроковими загальнонаціональними цілями.

З початком повномасштабного вторгнення механізм формування та виконання державного бюджету змінився. Починаючи з 2022 року, дохідна частина бюджету зазнала значних скорочень, а основним

орієнтиром бюджетного фінансування стала національна оборона, наслідком чого є бюджетний дисбаланс. Відповідно до цього, дослідження поточного стану формування дохідної частини бюджету та обґрунтування пріоритетних напрямків щодо його удосконалення з урахування воєнного та повоєнного часу є актуальним та своєчасним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні та практичні аспекти щодо формування дохідної частини бюджету у своїх наукових доробках висвітлили такі вітчизняні вчені: Чугунов І., Луніна І., Мазаракі А., Канєва Т., Макогон В., Опарін В., Пасічний М., Нікітішин А. Проблематику доходів державного бюджету у своїх наукових працях висвітлили такі зарубіжні вчені: Баярді Д., Макнабб К., Лаффер А., Паглісі Р., Танзі В. Втім необхідність ефективнішого використання дохідної частини бюджету вимагає глибшого дослідження пріоритетних напрямів удосконалення системи наповнення бюджету у умовах трансформації економіки.

Метою статті є дослідження сучасного стану формування дохідної частини бюджету та обґрунтування пропозицій щодо пріоритетних напрямів удосконалення системи формування доходів бюджету.

Виклад основного матеріалу дослідження. Державний бюджет як невід'ємна частина фінансово-економічної системи забезпечує належний рівень макроекономічної рівноваги, що реалізується через раціональну політику формування доходів та цільового використання видатків. Доходи бюджету є базисом для виконання державою покладених на неї функцій та відображають економічні відносини держави з підприємствами, установами, організаціями та фізичними особами, що виникають внаслідок стягнення бюджетних платежів.

Формуючи дохідну частину бюджету та раціонально розподіляючи видатки, використовуючи програмно-цільовий метод, держава впливає на поточний соціально-економічний стан в країні та визначає перспективні напрями економічних та соціальних трансформацій. Особливістю системи формування бюджету є те, що ефективна та раціональна мобілізація коштів до державного бюджету зумовлює підвищення рівня стабільності в країні та забезпечує макроекономічну рівновагу. Відповідно до цього, дослідження питань достатнього обсягу державних доходів в умовах трансформації економіки набувають особливої уваги.

Повномасштабне вторгнення країни-агресора та бойові дії, що тривають з 24 лютого 2022 року, зумовило переорієнтування бюджету країни на військово-промисловий комплекс та виплату соціальних видатків, задля підтримки та забезпечення належного рівня життя населення в умовах воєнного стану.

Видаткова частина державного бюджету зростає з 27,4% ВВП у 2021 році до 54,9% за 2022 рік. Суттєве зростання пояснюється спрямуванням значного фінансування на забезпечення оборони та безпеки країни, при цьому дохідна частина не може забезпечити покриття всіх видатків. Результатом його є виконання бюджету із найвищим всі роки незалежності України рівнем дефіциту у сумі 914,9 млрд. грн., однак в межах граничного показника, затвердженого Законом України «Про Державний бюджет України на 2022 рік».

Впродовж 2022 року державний бюджет став критично залежним від зовнішньої фінансової допомоги. Фінансові надходження від міжнародних партнерів дозволили забезпечити своєчасні виплати за захищеними статтями видатків (нарахування заробітної плати, виплата пенсій, фінансування соціальної допомоги та охорони здоров'я).

Від ефективності акумуляції фінансових ресурсів у бюджеті напряму залежить соціальний та економічний стан в країні. У структурі доходів Державного бюджету найбільшу питому вагу займають податкові надходження. У 2020 році податкові надходження склали 79,1%, на 2021 рік – 85,4%, проте у 2022 році спостерігається різке скорочення – 53,1%. Зазначимо, що до початку повномасштабного вторгнення податкові надходження мали характерну тенденцію до збільшення.

Для більшості бюджетів європейських країн характерним є середнє значення податкових надходжень, що складає 90% від загального обсягу доходів держави. У 2021 році податкові надходження склали 85,4%, що є наближеним до європейських норм. Саме у 2021 році відзначається соціально-економічне піднесення в країні, в порівнянні з попереднім періодом. Проте, воєнні дії на території нашої країни на всі соціальні та економічні процеси, що призвело до зниження податкових надходжень до 53%. Менш значними у доходах державного бюджету є неподаткові надходження, їх частка у 2022 році складає 19,4% (346,3 млрд. грн.).

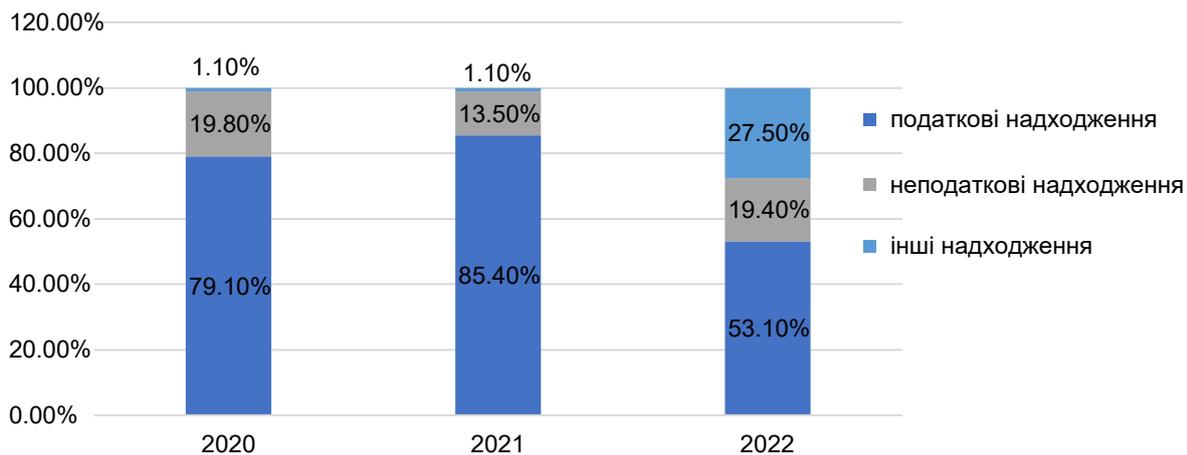

Рисунок 1. Структура дохідної частини Державного бюджету України впродовж 2020-2022 рр., %
Джерело: [8].

Протягом досліджуваного періоду сума неподаткових надходжень збільшилась на 133,3 млрд. грн. До державного бюджету у 2022 році було акумульовано 1787,7 млрд. грн., з них 481,1 млрд. грн. офіційні трансферти від Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ. Державний бюджет в переважній більшості формується за рахунок податків та зборів, що демонструє фіскальну направленість бюджету. Зростання частки податкових надходжень у бюджеті демонструє зниження рівня тіньової економіки в країні. Загалом рівень виконання річного показника за загальним фондом державного бюджету становив 123,1 відсотка та з перевиконанням у 280,2 млрд. грн.

У грошовому еквіваленті податкові надходження за досліджувані п'ять років зросли на 169 млрд. грн. При цьому найбільша частина податкових надходжень формується за рахунок внутрішніх податків на товари та послуги, до яких, відносяться: акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів (60,7 млрд. грн. у 2022 р.) та акцизний податок з ввезених на митну територію підакцизних товарів (41,7 млрд. грн. у 2022 р.), ПДВ з вітчизняних товарів (213,9 млрд. грн. у 2022 р.), ПДВ з імпортованих товарів (253,1 млрд. грн. у 2022 р.).

Таблиця 1. Податкові надходження Державного бюджету України протягом 2018-2022 рр., млрд. грн.

Показник	2018	2019	2020	2021	2022	Відхилення (2022/2018)
ПДФО	91,7	109,9	117,2	137,6	148,4	56,7
Податок на прибуток підприємств	96,8	107,1	108,6	147,8	117,0	20,2
Рентна плата	45,3	46,7	52,6	75,6	81,0	35,7
Акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів	71,1	69,8	80,4	82,9	60,7	-10,4
Акцизний податок з ввезених на митну територію підакцизних товарів	47,7	53,4	57,8	79,6	41,7	-6,0
ПДВ з вітчизняних товарів	79,1	88,9	126,4	155,8	213,9	134,0
ПДВ з імпортованих товарів	291,2	286,2	274,1	315,5	253,1	-38,2
Ввізне мито	26,1	29,8	30,2	36,9	23,3	-2,8
Інші податки та збори	4,8	7,9	30,8	75,4	10,7	5,9
Всього:	753,8	799,7	851,1	1107,1	949,8	169,0

Джерело: [8].

Найбільшим бюджетоутворюючим податком є податок на доходи фізичних осіб, який у 2022 році становив 148,4 млрд. грн., що на 56,7 млрд. грн. менше ніж у відповідному 2018 році. Найменші частки у податкових надходженнях займають рентна плата, загальна сума якої у 2022 році становить 81,0 млрд. грн. та ввізне мито (23,3 млрд. грн. у 2022 році). Серед структурних елементів неподаткових надходжень вагому частку займають власні надходження бюджетних установ, що у 2022 році

становлять 234,8 млрд. грн. Доходи від власності та підприємницької діяльності у 2022 році становили 65,7 млрд. грн., що на 21,5 млрд. грн. менше ніж у відповідному 2018 році. Дослідження неподаткових надходжень показало, що існує необхідність у удосконаленні політики їх формування та адміністрування. Як результат, збільшиться сума фінансових ресурсів, отриманих від даного джерела.

Таблиця 2. Неподаткові надходження Державного бюджету України 2018-2022 рр., млрд. грн

Показник	2018	2019	2020	2021	2022	Відхилення (2022/ 2018)
Доходи від власності та підприємницької діяльності	87,2	114,4	119,2	52,9	65,7	-21,5
Інші неподаткові надходження	12,3	15,7	15,0	34,1	45,8	33,5
Власні надходження бюджетних установ	46,6	46,1	68,9	88,4	234,8	281,4
Всього:	164,5	186,8	213,0	175,4	346,3	181,8

Джерело: [8].

Зниження темпів акумуляції доходів до державного бюджету та зменшення податкових надходжень, що в свою чергу вплинуло на інституційну архітектуру фіскальної політики, можна аргументувати низкою факторів. Через початок повномасштабного вторгнення та активні бойові дії, які тривають вже більше року, значна кількість підприємств (в тому числі і критичної інфраструктури) була змушена повністю або частково припинити свою діяльність. Така ситуація призвела до скорочення податкових надходжень до бюджету та появою безробіття, що в свою чергу, суттєво впливає на недофінансування бюджету податками та зборами.

Щороку на збільшення податкових надходжень впливало збільшення обсягів мінімальних соціальних гарантій. У 2023 році розмір мінімальної заробітної плати (6700 грн.), сума прожиткового мінімуму (2589 грн.), розмір мінімальної пенсії (2093 грн.) залишилися на рівні затвердженому Законом України «Про державний бюджет на 2022 рік».

Ще одним фактором, що суттєво вплинув на доходи бюджету є запровадження податкових пільг. Серед яких: тимчасове запровадження ставки ПДВ у розмірі 7 відсотків та зниження ставки акцизного податку на основні види пального; тимчасове звільнення у квітні – червні від оподаткування товарів, що ввозились на митну територію України платниками єдиного податку, транспортних засобів, що ввозились громадянами, а також ввізного мита під час імпорту товарів підприємствами; надання права фізичним особам – підприємцям та юридичним особам перейти на спрощену систему оподаткування, обліку та звітності зі сплатою єдиного податку за ставкою 2 відсотки. Зовнішня міграція населення України негативно вплинула на надходження до бюджету. Це пояснюється тим, що з початку повномасштабного вторгнення, більше 10 мільйонів громадян покинули межі країни. Зменшення кількості платників податків призвело до скорочення доходів від податку на доходи фізичних осіб та попиту на споживчому ринку.

Запровадження воєнного стану зумовило переорієнтування бюджету країни в частині видатків на забезпечення обороноздатності держави. До початку вторгнення країни-агресора на територію нашої країни розподіл видатків здійснювався відповідно до програмно-цільового методу, основним завдання якого було забезпечення соціальних гарантій та належного рівня життя населення, розвиваючи соціальний та економічний потенціал держави. З перших днів збройної агресії серед видатків бюджету ключовою статтею фінансування є оборона країни та військово-промисловий комплекс. Зокрема, з резервного фонду державного бюджету було спрямовано понад 301,7 млрд грн, а саме: Міноборони –180,7 млрд. грн, МВС – 107,5 млрд. грн., ГУР Міноборони – майже 3 млрд. грн., СБУ – майже 2 млрд. грн., Адміністрації Держспецзв'язку –2,9 млрд. грн.

Закон України «Про Державний бюджет на 2023 рік» повністю орієнтований на військові потреби та визначає основними статтями фінансування оборону та безпеку країни. Видатки за цими статтями становлять 1141,1 млрд. грн., або 18,2% валового внутрішнього продукту. Фінансування обороноздатності становлять 43,4% загального обсягу видатків державного бюджету. Задля покриття таких витрат, дохідна частина бюджету має акумулювати достатню кількість фінансових ресурсів.

Доцільним є модернізація системи формування дохідної частини бюджету відповідно до особливостей воєнного та післявоєнного періоду, з урахуванням критичної залежності від зовнішнього фінансування, планування дефіциту бюджету та джерел його фінансування, забезпечення дієвості бюджетного планування і прогнозування, відповідно до визначеної пріоритетності бюджетних програм та підвищення ефективності формування бюджету як складової фінансово-економічних відносин. Архітектура фіскальної політики має створювати належні інституційні умови наповнення бюджету фінансовими ресурсами, що дозволить в повній мірі забезпечити видаткову частину.

Нестабільність фінансово-економічної системи є наслідком запровадження воєнного стану, що безпосередньо вплинуло на дохідну частину бюджету. За таких умов, допоки триватимуть бойові дії, доходи не зможуть в повній мірі надходити до державного бюджету. Відповідно до цього, пріоритетними напрямками удосконалення системи формування доходів бюджету є: удосконалення інституційних засад фіскальної політики, забезпечуючи підвищення рівня відповідальності за порушення законодавства; підвищення податкового контролю; запровадження заходів з детінізації ринку праці; запровадження стимулювання бізнесу, що забезпечить зростання фіскальної ефективності у наповненні бюджету, як приклад: скорочення кількості перевірок, допомога при виході на зовнішні ринки, надання урядових грантів на розвиток підприємств або задля унеможливлення банкрутства, державні гарантії по кредитах.

Висновки. Доходи державного бюджету є фінансовою базою функціонування держави, що забезпечує економічну і соціальну стабільність та належний рівень життя населення країни. Запровадження воєнного стану зумовило переорієнтування бюджету на забезпечення оборони та безпеки. Відповідно до цього питання наповнення бюджету актуалізуються ще більше, адже фінансові ресурси, акумульовані в бюджеті є основою задля фінансування потреб військово-промислового комплексу. Тому пріоритетним напрямком удосконалення системи наповнення бюджету є створення відповідних умов для економічного розвитку країни. Тому в сучасних умовах пріоритетними напрямками є стимулювання підприємств, які продовжують працювати, тим самим наповнюючи відповідні бюджети та підтримуючи економічну активність в країні. Відповідно стабільність та транспарентність наповнення дохідної частини бюджету є основною умовою забезпечення економічної і соціальної рівноваги та належного рівня життя населення, з урахуванням пріоритетних напрямів подальшого соціально-економічного розвитку країни, передбачених середньостроковими та довгостроковими загальнонаціональними цілями.

Список використаних джерел:

1. Baiardi, D., Profeta, P., Puglisi, R., Scabrosetti S. (2018). Tax policy and economic growth: does it really matter? *International Tax and Public Finance*, 26 (2), 82-316.
2. Chugunov, I., Pasichnyi, M., Koroviy, V., Kaneva, T., & Nikitishin, A. (2021). Fiscal and monetary policy of economic development. *European Journal of Sustainable Development*, 10 (1), 42-52.
3. Kaneva, T., Chugunov, I., Pasichnyi, M., Nikitishin, A., & Husarevych, N. (2022). Tax Policy for Economic Recovery and Sustainable Development After COVID-19. *PROBLEMY EKOROZWOJU*, 17 (2), 102-109.
4. Економіка України під час війни. Що відбувається з активністю бізнесу. Жовтень, 2022 – Центр економічної стратегії. Центр економічної стратегії – Неурядовий дослідницький центр з питань економічної політики. URL: <https://ces.org.ua/ukraine-economy-in-war-times-october/>
5. Луніна І. Потенціал публічних фінансів для забезпечення видатків воєнного періоду та поствоєнного відновлення України. *Фінанси України*. 2022. № 8. С. 7-26.
6. Національна безпека та оборона – головний пріоритет державного бюджету на 2023 рік. (2022). Офіційний вебпортал парламенту України: Верховна рада України. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/razom/229977.html>
7. Опарін В. М., Волковський Є. І., Волковська Н. І. Фактор безпеки в контексті фінансового забезпечення сталого розвитку. *Фінанси України*. 2022. № 7. С. 7-31.
8. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua>
9. Про державний бюджет України на 2022 рік (Закон України). № 1928-IX. (2021). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1928-20#Text>.
10. Про державний бюджет України на 2023 рік (Закон України). № 2710-IX. (2022). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2710-20#Text>
11. Чугунов І. Я. Бюджетна стратегія суспільного розвитку. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 532 с.
12. Чугунов І., Пасічний М., Нікітішин А. Доходи Державного бюджету України в умовах воєнного стану. *SCIENTIA FRUCTUOSA*. 2022. № 5. С. 124–137.

References

1. Baiardi, D., Profeta, P., Puglisi, R., Scabrosetti S. (2018). Tax policy and economic growth: does it really matter? *International Tax and Public Finance*, 26 (2), 82-316 [in English].
2. Chugunov, I., Pasichnyi, M., Koroviy, V., Kaneva, T., & Nikitishin, A. (2021). Fiscal and monetary policy of economic development. *European Journal of Sustainable Development*, 10 (1), 42-52 [in English].
3. Kaneva, T., Chugunov, I., Pasichnyi, M., Nikitishin, A., & Husarevych, N. (2022). Tax Policy for Economic Recovery and Sustainable Development After COVID-19. *PROBLEMY EKOROZWOJU*, 17 (2), 102-109 [in English].

4. *Ekonomika Ukrainy pid chas viiny. Shcho vidbuvaietsia z aktyvnistiu biznesu* [Economy of Ukraine during the war. What happens to the activity business]. (2022). Tsentr ekonomichnoi stratehii. Tsentr ekonomichnoi stratehii – Neuriadovi doslidnytskyi tsentr z pytan ekonomichnoi polityky. URL: <https://ces.org.ua/ukraine-economy-in-war-times-october>
5. Lunina I. (2022). Potentsial publichnykh finansiv dlia zabezpechennia vydatkiv voiennoho periodu ta postvoiennoho vidnovlennia Ukrainy [The potential of public finances to support the expenses of the war period and the post-war reconstruction of Ukraine]. *Finansy Ukrainy*, 8. 7-26. [in Ukrainian]
6. Natsionalna bezpeka ta oborona – holovnyi prioritet derzhavnogo biudzhetu na 2023 rik [National security and defense is the main priority of the state budget for 2023]. (2022). Ofitsiinyi vebportal parlamentu Ukrainy: Verkhovna rada Ukrainy. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/razom/229977.html>
7. Oparin V. M., Volkovskiy Ye. I., Volkovska N. I. (2022) Faktor bezpeky v konteksti finansovoho zabezpechennia staloho rozvytku [The safety factor in the context of financial support for sustainable development]. *Finansy Ukrainy*, 7. 7-31. [in Ukrainian].
8. Ofitsiyniy sayt Ministerstva finansiv Ukrainy [Official website of the Ministry of Finance of Ukraine]. <https://www.mof.gov.ua> [in Ukrainian].
9. Pro Derzhavnyi biudzhzet Ukrainy na 2022 rik. Zakon Ukrainy. [Law of Ukraine «On the State Budget of Ukraine for 2022»]. (2021). № 2710-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1928-20#Tex> [in Ukr.]
10. Pro Derzhavnyi biudzhzet Ukrainy na 2023 rik. Zakon Ukrainy. [Law of Ukraine «On the State Budget of Ukraine for 2023»]. (2022). № 2710-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2710-20#Text> [in Ukr.]
11. Chugunov, I. Y. (2021). Biudzhetna stratehiiia suspilnoho rozvytku [Budget strategy of social development]. Kyiv: Kyi'v. nac. torg.-ekon. un-t. 532 p. [in Ukr.].
12. Chuhunov I., Pasichnyy M., Nikitishyn A. (2022). Dokhody Derzhavnogo byudzhetu Ukrayiny v umovakh voyennoho stanu [State budget revenues of Ukraine amid martial law]. *SCIENTIA FRUCTUOSA*, 5, 124–137. [in Ukr.].

ДАНИ ПРО АВТОРА

Любчак Ірина Станіславівна,

аспірант кафедри фінансів

Державний торговельно-економічний університет

Киото, 19, м. Київ, 02002, Україна

e-mail: i.lyubchak@knute.edu.ua

ORCID: 0000-0002-3988-2704

DATA ABOUT THE AUTHOR

Liubchak Iryna,

graduate student of the Department of Finance

State University of Trade and Economics,

19, Kioto St., Kyiv, 02002, Ukraine

e-mail: i.lyubchak@knute.edu.ua

Науковий керівник:

Чугунов Ігор Якович,

доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України,

завідувач кафедри фінансів Державного торговельно-економічного університету.